

Аутоматска пушка G3

РОДОНАЧЕЛНИК

Настала је одмах после Другог светског рата, употребљавана је широм света, а и дан-данас се користи. То је пушка која својим квалитетом, поузданошћу и робусношћу парира свим другим конструкцијама. Од ње је настала серија аутомата, који се и данас сматрају једним од најпрецизнијих и најпоузданијих оружја.

Сеоба знања

Њена историја почиње средином Другог светског рата, када су Немци први дошли на идеју о „средњем метку“ – између пушчаног за репетирке, и пиштољског за аутомате. Тада је први пут успешно решен проблем муниције за аутоматско и полуаутоматско оружје. Иако је било ванредно добрих конструкција, велики пушчани метак био је прејак за аутоматску паљбу, а пиштољски преслаб да би имао ефекат на бојном пољу на тим даљинама.

Немци су узели свој стандардни 7,9x57 mm IS метак и скраћењем чауре добили 7,9x33 mm Kurtz. Тако је у „Маузеру“ настала пушка StG-45(M), претеча данашњег „хеклера“, која међутим, није ушла у производњу. Рат се убрзо завршио. Немци су за своју пушку узели систем позајмице барутних гасова и искомбиновали га са системом одлагања трзаја помоћу ваљака, који се иначе налази на митраљезу MG-42 (наш М-53). То је идеја коју је искомбиновао револуционарни иноватор у сфери наоружања, немачки конструктор Лудвиг Воргриммер. Он је

Док још светом наоружања царује АК-47 „калашњиков“, заиста је тешко тој аутоматској пушци наћи достојног ривала на западу. Данас се стално води борба око тога која је пушка боља М-16 или АК-47. Разлог је јасан – оне су биле оружја две суперсиле које су пет деценија господариле светом. Потпуно се из вида губи чињеница да Европа, макар западна, никада није прихватила америчку пушку М-16. Не желећи да улазимо у вечну расправу која је од њих боља, овога пута говорићемо о можда најбољој европској аутоматској пушци свих времена – немачкој НК G-3.

Настала је одмах после Другог светског рата, употребљавана је широм света, а и дан-данас се користи. То је пушка која својим квалитетом, поузданошћу и робусношћу парира свим другим конструкцијама. Уједно, морамо признати да је једина чији се квалитети могу поредити са АК-47. Од ње је настала серија аутомата, који се и данас сматрају једним од најпрецизнијих и најпоузданијих оружја.

САДРЖАЈ

Аутоматска пушка G3
РОДОНАЧЕЛНИК
ДИНАСТИЈЕ ХК 2

Лична средства за противоклопну борбу из затворених просторија
АРТИЉЕРИЈА
ИЗ СОБЕ 6

Кинеска оклопна возила бхб
ТЕНКОВИ
НА ТОЧКОВИМА 12

Дронови лилипутанци (2)
УМАЊЕНО
ЛЕТЕЋЕ КРИЛО 21

Хеликоптер камов Ка-28
ЛОВАЦ НА
ПОДМОРНИЦЕ 24

Уредник прилога
Мира Шведић

НИК ДИНАСТИЈЕ ХК

можда једини човек који заслужује да му се помиње име у историји наоружања раме уз раме са Русом Михајлом Калашњиковим.

Немачки техничари су као ратни заробљеници одведени у Француску. Тамо се Французима свидео нови немачки систем за оружје и почели су да експериментишу. Имали су неколико различитих варијанти и били су иницијално задовољни, али су направили кобну грешку – узели су преслаби амерички .30 US Carabine метак. Иако су тестирали оружје у различитим калибрима, неки од њих који су били чак и иновативни попут прототипа са 7,5x38 mm, одустали су зарад полуаутоматске пушке MAS-49 у стандардном пушчаном калибру. Французи су направили фаталну грешку јер су у својим рукама имали и нацрте и техничаре и могли су да произведу одлично, напредно и савремено оружје, баш у исто време када је Калашњиков у СССР-у пројектовао свој бесмртни АК-47.

Када је Лудвик Ворgrimлер ослобођен, отишао је, попут многих својих земљака, у Франкову Шпанију. Запослио се у фабрици CETME, која је имала пуно разумевање за његову конструкторову креативност. Убрзо, 1953. године ствара нову пушку – CETME LV-50, које је намењена шпанској војсци. Шпанија је брже прихватила савремене тенденције у свету, те је створила нов калибар – 7,9x40 mm – налик оригиналном немачком метку 7,9x33 и совјетском 7,62x39 mm, који се увелико користио у СКС Симонов кара-

бинима (наш домаћи М-59) и у новој и револуционарној конструкцији, која је тек почела да излази из фабрика – АК-47 аутоматској пушци.

Долази до интересантног обрта. Немачка погранична стража заинтересовала се за Ворgrimлерову конструкцију. Међутим, и поред модификација које је CETME урадила, западнонемачка погранична стража одлучила се за другу, опет веома квалитетну конструкцију – белгијску FN-FAL аутоматску пушку. Али, током испитивања за пограничну стражу, инвентивним и практичним Немцима свакако нису промакли квалитети ни CETME пушке. За њу се заинтересовао и Бундесвер, регуларна војска Западне Немачке.

По немачким стандардима FN-FAL није задовољила услове које је требало да има аутоматска пушка, којом би била наоружана целокупна Западнонемачка војска. Уједно, били су свесни чињенице да је Западна Немачка прва на удару евентуалне инвазије Источног блока, чије су стотине хиљада војника биле наоружане феноменалним „калашњиковим“. Тако, војска наручује одређен контингент CETME пушке, али у калибру који је у међувремену усвојен као стандардни за НАТО –

7,62x51 милиметара. То је несрећни калибар, који су Сједињене Државе практично на силу увеле у наоружање НАТО-а.

Филозофија око метка

Цела филозофија око метка била је погрешна. У старту су у НАТО-у имали погрешну претпоставку и створили су концепт такозване бојне пушке – Battle rifle. У Другом светском рату САД су биле практично једина зарађена страна која је као основно оружје имала добру и функционалну полуаутоматску пушку – „гаранд“ М1 калибра .30-06. Када су дошли у додир са немачким конструкцијама првих аутоматских пушака рађених за калибар 7,9 mm, били су очарани и убеђени да је будућност у аутоматским пушкама великог војничког калибра. Тим пре, што су и Совјети пре рата имали полуаутоматске пушке у сличним калибрима.

Американци тада излазе са пројектом „бојне пушке“ и новим калибром, 7,62x51 mm, базираним на њиховом .308 Винчестер. Британци, међутим, сматрају, слично Совјетима, да је будућност у „средњем метку“ и праве .280 British или 7x43 mm у сарадњи са белгијским FN, али

Једна од првих верзија G3 са дрвеним деловима

Пушка НК G3 са савиљљивим ножицама испод цеви

су амерички генерали у старту одбацили тај метак, тврдећи да је превише слаб.

Да би како-тако „извадили флеке“ ове ужасне одлуке, Немци су тражили пушку која ће моћи да обузда тај моћни калибар – да има добар систем који ће се носити са снажним импулсом тог калибра и бити довољно квалитетан. Америчка пушка М-14 показала се као права катастрофа, па се добар део европских, али и других земаља, определио за FN-FAL. И Немци су узели одређени број FAL пушака у своје наоружање. Међутим, нису били задовољни њима. Сматрали су да је пушка непрактична за рафалну паљбу и да не испуњава њихове стандарде. Направили су тест у којем су се такмичили FAL, швајцарски SIG 510 и амерички AP-10 (M-16 у калибру 7,62x51 мм). CETME – који је носио назив Gewehr G3 – добио је најбоље оцена.

Проблем је био у томе што се опет ишло изоколним путем. Наиме, холандска фирма NWM имала је ексклузивна права на производњу CETME пушке изван Шпаније, па су, под притиском комшија Белгијанаца, одбили да Немцима предају права за серијску производњу. Тек после много перипетија и узајамних уговора о међусобној продаји других врста муниције и оружја, Холанђани пристају да Немцима продају права за серијску производњу пушке G3, која је на почетка и била немачка конструкција!

Било како било, нова пушка усваја се у наоружање Бундесвера под називом Automatisches Gewehr G3. Производња је додељена „Рајнметалу“, који је био у уговорним обавезама са

CETME. Они и даље модификује пушку за метак 7,62x51 НАТО. Тек касније, после почетка производње, лиценца за ту пушку стиже и до фабрике „Хеклер и Кох“ и то под условом који је „Рајнметал“ поставио: да „Хеклер и Кох“ одустану од своје верзије пушкомитраље-

СТИЦАЊЕ СЛАВЕ

Пушка G3 није славу стекла на бојном пољу већ у једној мирној и (готово) бескрвној револуцији. Била је оружје португалске војске, која се под вођством младих официра, 25. априла 1974, побунила против фашистичког режима у Лисабону. Када се народ придружио војсци на улицама града, даривао је војнике каранфилима са цветних пијаца Лисабона. Војници су узимали то цвеће и стављали га у цеви својих „Хеклера“ G3. Те слике су обиле свет.

за, који се тражио на новом конкурс. Коначно, после разних перипетија пушка постаје „Хеклер“ под називом Automatisches Gewehr Heckler und Koch G3.

Иако ово изгледа прекомпликовано, никад није било начисто ко има права за производњу – а имали су их сви. Тако је пушка била одлична за извоз у разне земље, посебно оне ратом захваћене. Убрзо се велики број земаља заинтересовао за G3, посебно за лиценцу производњу. Турска, Пакистан, Мексико, Норвешка, Шведска, Грчка и Иран, само су неке од земаља које и данас праве по лиценци ту пушку. Извезена је у више од 40 земаља света.

Новине у конструкцији

Прва верзија те пушке показивала је лутања у концепцији аутоматске пушке – имала је дрвене кундаке и поткундаке, али и савиљљиве ножице испод цеви, јер су аутоматску пушку на западу поредили са америчком старом BAR – Browning Assault Rifle. Убрзо се на G3 усваја и примењује савремена технологија па пластика замењује дрво и нестају непотребне ножице.

Сама конструкција пушке донела је дотада непознате новине у свету. Поред одличне балансираности, немачки конструктори осмислили су и ергономске измене – рукохват је анатомски обликован са готово савршеним углом у односу на пушку, док је селектор ватре урађен у облику прекидача са леве стране рукохвата, како би стрелац палцем десне руке могао да врши селекцију ватре. Уз све то, оружје се запињало, односно репетирало, са леве стране пушке, што је омогућавало да стрелац откочи пушку, репетира је, не испуштајући је из руке и мотрећи циљ. Репетирање је постало заштити знак свих даљих конструкција базираних на тој пушци.

Како је та пушка, попут АК-47, базирана на коришћењу повратне снаге барутних гасова, односно позајмици барутних гасова при крају цеви, који се потом одводе гасним цилиндром натраг у систем оружја, код G3 репетира се на самом гасном цилиндру на којем се налази ручица за запињање, јер за разлику од АК система има сасвим другачији систем брављења. Тај начин репетирања остаће и на дериватима G3.

ћи поузданости и прецизности и својим чувеним ножицама, које више нису биле део пушке већ одвојени део, али у саставу комплета прибора. Уместо фиксног кундака на неким верзијама може да се види и телескопски склопиви кундак, који се увлачи у канале са стране пушке без преклапања, што је још једна особеност G3, а касније и аутомата MP-5.

Пушка G3 се и данас производи широм света. Учесник је свих могућих ратова који су до сада вођени. Једина њена мана је цена – доста је скупља од конкуренције, посебно од совјетског АК-47. Генерално, компликованија је од њега па су је углавном користиле западне силе и њихови савезници.

Како је G3 био „дете“ више мајки, то јест читавог сета мултинационалних фирми, било ју је лакше протурити на тр-

Следећа посебност G3 јесте систем нишана, који су тубуларни. Нишан се састоји од прстена са подеоцима на 100, 200, 300 и 400 метара, а функционише по принципу завртња и матице – када се окреће да би се повећала даљина, уједно се сам и издиже и повећава угао између предњег и задњег нишана и цеви пушке.

Карактеристична је и сама цев, која има полигонално жлебљење и на чијем се крају налази скривач пламена – уједно служи и као држач за бајонет и као тромблонски уређај. За разлику од наших тромблонских мина, које су захтевале посебни тромблон са тромблонским метком, Немци су се определили за ефикаснији систем са хватачем зрна – уређај смештен у дну шупљег тела мине, који хвата обично пушчано зрно и

његову енергију преузима на себе, избацујући мину.

Наредна карактеристика је бајонет који се монтира на горњој страни цеви пушке уместо на доњој, као код осталих пушака.

Најзначајније за пушку G3 јесте чињеница да је она била родоначелник династије „Хеклер и Кох“.

Пушка G3 је модуларна – кундаци, уводник оквира и рукохват са механизмом су одвојиви и посебни делови пушке, који се по потреби могу мењати и тако се добијају специјализоване врсте пушака попут снајперске или пушкомитраљеза. Тако су добили лаки пушкомитраљез који је могао да користи не само оквир са 20 метака или добош, већ и реденике.

И данас је у употреби G3 као одлична снајперска пушка, посебно захваљују-

НАЈПОЗНАТИЈИ ДЕРИВАТ

Можда је најпознатији дериват те пушке аутомат „Хеклер и Кох“ MP-5 калибра 9 mm PARA, који је неизоставни део арсенала полиција и специјалних јединица широм света. Он је умањена верзија аутоматске пушке G3.

жишта широм света, посебно земљама под санкцијама и у ратна подручја. Тако је почела да је користи бела мањина у рату у Родезији, португалска војска у Анголи и Мозамбику, али и Јужна Африка, која је брзо њоме заменила своје FN-FAL.

Преживела је и хладни рат и свој несрећни калибар 7,62x51 mm НАТО. Данас се прави у калибру 5,56 mm НАТО. ■

Александар КИШ

Heckler & Koch G3A4 (rope) и G3A3 (голе)